

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 704/2020
08.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милорад Тешић адвокат из ..., против туженог Института за лечење и рехабилитацију „Нишка Бања“ из Нишке Бање, коју заступа Државно правобранилаштво-Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући по ревизији тужене која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 549/2019 од 07.11.2019. године, у седници већа која је одржана дана 08.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против става другог, трећег, четвртог и петог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 549/2019 од 07.11.2019. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 549/2019 од 07.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 518/16 од 23.11.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете, на име изгубљених зарада за период од 07.10.2013. године до 08.02.2016. године, исплати износе означене у овом ставу изреке са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединог новчаног износа па до коначне исплате, док је преко износа досуђених ставом првим изреке, а до тражених износа тужбени захтев одбијен, како је то означено у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете због неисплаћене јубиларне награде за 35 година рада исплати износ од 141.526,00 динара нето са законском затезном каматом почев од 17.10.2016. године као дана вештачења па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде под претњом извршења, као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу, на име накнаде трошкова парничног поступка, исплати износ од 361.490,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде под претњом извршења, док је преко досуђеног а до траженог износа захтев одбијен.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 549/2019 од 07.11.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П1 518/16 од 23.11.2018. године у усвајајућем делу става првог изреке. Ставом другим изреке, иста пресуда је преиначена у одбијајућем делу става првог изреке, у ставу другом и трећем изреке, тако што је, ставом трећим изреке обавезан тужени да тужиоцу, поред досуђених износа накнаде штете, на име изгубљених зарада за период од 07.10.2013. године до 08.02.2016. године исплати износе означене у овом ставу изреке са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединог месечног износа па до исплате, као и да у корист тужиоца на наведене износе из овог става изреке уплати доприносе за обавезно социјално осигурање, пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености надлежним фондовима ПИО и здравственог осигурања РС, у износима по стопи које важе на дан уплате за период од 07.10.2013. године до 08.02.2016. године, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу, на име неисплаћене јубиларне награде за 35 година рада код туженог, исплати износ од 141.526,00 динара нето са законском затезном каматом почев од 17.10.2016. године до коначне исплате у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом петим изреке, преиначена је одлука о трошковима парничног поступка, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 478.490,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. и члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 са изменама и допунама), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене изјављена против става првог изреке недозвољена, а против става другог, трећег, четвртог и петог изреке неоснована.

Одредбом става 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

У конкретном случају, ставом првим изреке побијане пресуде донете у другом степену правоснажно је окончан поступак у спору за новчано потраживање у износу од 2.399.391,73 динара, који износ је очигледно нижи од законом прописаног цензуса од 40.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, па је зато тужиочева ревизија у том делу одбачена као недозвољена и применом члана 413. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке.

Од стране другостепеног суда није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог од 01.08.1981. године. На основу уговора о раду од 19.03.2013. године, засновао је радни однос на радном месту шефа одељења „...“ за специјализовану рехабилитацију ... болесника. Против тужиоца је покренута истрага дана 26.06.2013. године и одређен притвор који је трајао од 26.06.2013. године до 25.08.2013. године. Решењем туженог од 07.10.2013. године тужиоцу је отказан уговор о раду, али је наведено решење поништено правоснажном пресудом Основног суда у Нишу П1 3668/13 од 15.05.2015. године, па је тужени вратио тужиоца на рад дана 10.02.2016. године, закључењем новог уговора о раду, по коме је тужилац распоређен на послове лекара специјалисте

Тужилац је у периоду од 21.12.2013. године до 21.03.2014. године био у радном односу у специјалистичкој ординацији „ББ“, где је остваривао минималну зараду, а периоду од 21.04.1989. године до 20.12.2013. године радио је на Медицинском факултету у Вештачењем од стране вештака финансијске струке извршен је обрачун накнаде штете коју је тужилац претрпео, и то у две варијанте: у првој варијанти на основу зараде упоредног радника ВВ, који је обављао исте послове као и тужилац пре отказа уговора о раду, умањем износа зараде коју је тужилац остваривао радећи у приватној ординацији и уз умањење од 10% имајући у виду да су у наведеном периоду зараде запослених биле умањење за наведени проценат, па је утврђено да тужени дугује тужиоцу износ од 3.063.823,46 динара на име неисплаћене зараде за спорни период. У другој варијанти обрачуна, извршеног на основу цене рада, припадајућег коефицијента и минулог рада, уз умањење зарада остварене код другог послодавца и уз умањење од 10% колико су зараде запослених биле умањење у том периоду, тужени на име неисплаћене зараде тужиоцу дугује укупан износ од 2.399.391,73 динара. Вештачењем је такође утврђена и висина јубиларне награде тужиоца у износу од 141.526,00 динара.

Првостепени суд је на основу правилно утврђеног чињеничног стања, усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да тужиоцу на име накнаде штете по основу изгубљене зараде исплати укупан износ од 2.399.391,73 динара, на основу налаза и мишљења вештака финансијске струке према којем је обрачун извршен по цени рада и припадајућем коефицијенту, без обрачуна додатка по основу дежурства у спорном периоду, при чему је одбијен тужбени захтев за исплату јубиларне награде.

Другостепени суд је заузео правно становиште да тужиоцу припада накнада штете по основу изгубљене зараде по првој варијанти налаза и мишљења судског вештака у износу од 3.063.823,46 динара, обзиром да је тужилац код туженог почев од 19.03.2013. године обављао послове шефа одељења „...“ за специјализовану рехабилитацију ... болесника, да је у наведеном периоду од распоређивања на радно место шефа одељења па до притварања, односно у периоду од 19.03.2013. године до 26.06.2013. године, имао једно дежурство, а са друге стране упоредни радник ВВ, радећи на радном месту тужиоца, односно на радном месту шефа одељења „...“ за специјализовану рехабилитацију ... болесника, остваривао је увећање зараде по основу остварених сати дежурства и то континуирано, све време обављања послова на наведеном радном месту. Такође, након враћања на рад, тужилац је уговором о раду од 10.02.2016. године распоређен на послове лекара специјалисте ..., у ком уговору као опис послова наведено је, између осталог, да ради по основу дежурства по распореду.

На основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, правилно је другостепени суд применио материјално право, одредбу члана 191. став 1, 2. и 3. Закона о раду којом је прописано да ако суд донесе правноснажну одлуку којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, суд ће одлучити да се запослени врати на рад, ако запослени то захтева. Поред враћања на рад послодавац је дужан да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која му припадају по закону и општем акту и уговору о раду и уплати доприносе за социјално осигурање. Накнада штете умањује се за износ прихода које је запослени остварио по основу рада по престанку радног односа.

Новелираном одредбом члана 191. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 75/2014 који је у примени од 29.07.2014. године) прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа на захтев запосленог одлучиће се да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате одговарајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио (став 1.). Накнада штете из става 1. овог члана утврђује се у

висини изгубљене зараде која у себи садржи припадајући порез и доприносе у складу са законом, у коју не улази накнада за исхрану у току рада, регрес за коришћење годишњег одмора, бонуси, награде и друга примања по основу доприноса пословном успеху послодавца (став 2.). Накнада штете из става 1. овог члана исплаћује се запосленом у висини изгубљене зараде која је умањена за износ пореза и доприноса који се обрачунавају по основу зараде у складу са законом (став 3.). Порез и допринос за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио обрачунава се и плаћа на утврђени месечни износ изгубљене зараде из става 1. и 2. овог члана.

У конкретном случају, правилан је закључак другостепеног суда да тужиоцу припада накнада штете у виду изгубљене зараде у коју треба урачунати и накнаде за дежурство, обзиром да би тужилац, да није дошло до незаконитог престанка радног односа, остваривао часове дежурства те да је у периоду када је обављао послове шефа одељења „...“ за специјализовану рехабилитацију ... болесника, у периоду од 19.03.2013. године до 20.06.2013. године, остварио једно дежурство а упоредни радник, радећи на истом радном месту, остваривао је увећање зараде по основу остварених сати дежурства и то континуирано, све време обављања послова на наведеном радном месту, због чега су и наводи тужене у жалби са изнетих разлога неосновани.

Како је тужилац радни однос код туженог засновао 01.08.1981. године исти је дана 01.08.2016. године испунио услов за исплату јубиларне награде за 35 година рада код туженог, у смислу одредбе члана 120. Закона о раду и одредбе члана 105. став 5. тачка 4. Посебног колективног уговора за здравствене раднике чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, те имајући у виду чињеницу да је тужилац у радном односу код туженог по основу уговора о раду од 10.02.2016. године, његовим враћањем на посао на основу правноснажне пресуде остварен је континуитет радног односа и рентеграција тужиоца у радноправни систем, због чега је правилан закључак другостепеног суда да тужиоцу припада право на исплату јубиларне награде.

Са изнетих разлога сагласно одредби члана 414. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић